

yavuz korkmaz

sosyobüs durağı

Sosyal Bilgiler-İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük
Ders Notları

AVRUPA'DAKİ GELİŞMELER VE OSMANLI'YA ETKİLERİ

1

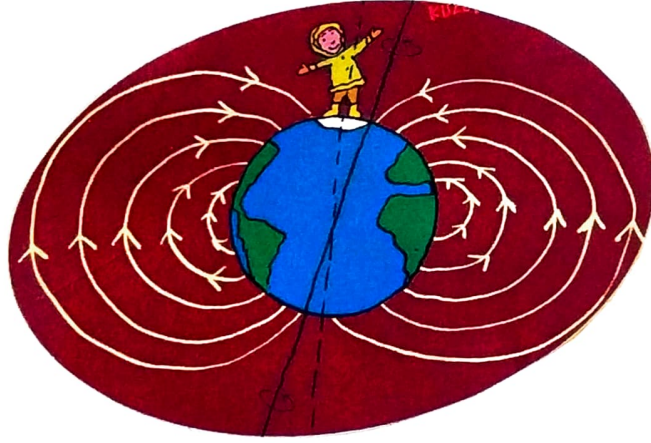
#şasşobüşdurağı #yavuzkorkmaz

7. Sınıf

Coğrafi Keşifler

Avrupalıların yeni ticaret yolları bulmak amacıyla 15. ve 16. yüzyıllarda yaptıkları keşiflere denir.

Not: Osmanlı, Coğrafi Keşifler'den ekonomik anlamda olumsuz etkilenmiştir. Akdeniz limanları, ipek ve Baharat Yolu önemini kaybetmiştir.

Bartelmi Diaz ~ Ümit Burnu'nu keşfetti. 1487

Vasco Dö Gama ~ Ümit Burnu'ndan geçerek Hint Okyanusu üzerinden Hindistan'a ulaştı. (Hint Deniz Yolunu Keşfetti) 1498

Kristof Colomb ~ Avrupa'dan yola çıkarak Amerika kıtasını keşfetti; fakat burayı Hindistan sandı. 1492

Ameriko Vespuçi ~ Amerika kıtasına gitti ve buranın yeni bir kıta olduğunu anladı. 1507 (Amerika kıtasının adı Ameriko Vespuçi'den gelir)

Dünya Turu 1519-1522

Macellan ve Del Cano

Dünya'yı dolaştı ve Dünya'nın yuvarlak olduğunu ispatladılar.

(Bu ispata kadar, Dünya düz sanılıyordu)

Neden Yapıldı?

- İpek ve Baharat Yolu Müslümanların elindeydi ve yeni ticaret yollarına ihtiyaç vardı.
- Pusulanın geliştirilmesi
- Cesur gemicilerin yetişmesi
- Sağlam gemilerin yapılması
- Doğu'nun zenginliklerine ulaşma isteği

Coğrafi Keşiflerin Sonuçları

- Yeni kıtalar keşfedildi (Amerika, Avustralya, Antarktika)
- Dünya'nın yuvarlak olduğu kanıtlandı.
- Kiliseye duyulan güven azaldı. (Kilise Dünya'nın düz olduğunu söylüyordu.)
- Hristiyanlık yeni keşfedilen yerlere yayıldı.
- Yeni ticaret yolları bulundu (İpek ve Baharat Yolu önemini kaybetti.)
- Yeni ürünler bulundu. (Domates, Patates, Mısır, Kakao vb.)
- Keşfedilen yerler sömürge haline getirildi. Değerli eşyalar Avrupa'ya taşındı.

Not: Coğrafi Keşifler sonucu Avrupa zenginleşti. Ticaretle uğraşan ve zenginleşen Avrupalılar Rönesans hareketini başlattı.

Yavuz KORKMAZ

AVRUPA'DAKİ GELİŞMELER VE OSMANLI'YA ETKİLERİ

2

#sosyobüsduracı

#yavuzkorkmaz

7. Sınıf

Yeniden doğuş

Rönesans

Rönesans, İtalya'da başlamış ve diğer Avrupa ülkelerine yayılmıştır.

15. ve 16. yüzyıllarda Avrupa'da **bilim, edebiyat, sanat ve mimari** gibi alanlardaki gelişmelerdir.

Not

Osmanlı, 15 ve 16. yüzyıllarda bilim, sanat ve mimaride gelişmişti. Bu nedenle Avrupa'daki Rönesans hareketlerinden yararlanmadı. 17. yüzyılda ise Avrupa bu alanlarda Osmanlı'yı geride bıraktı...

Rönesans ile

Shakespeare
(Şekspir)

Edebiyat - Tiyatro

Montaigne
(Monteyn)

Edebiyat

Copernicus
(Kopernik)

Astronomi

Michelangelo
(Mikelandjelo)

Resim

Leonardo da Vinci

Resim

(Mona Lisa tablosu)

Haliç üzerine köprü projesi var.

gibi sanatçı ve bilginler yetişti.

Skolastik Düşünce

Kilisenin özgür düşünceye izin vermediği, tek doğrunun İncil'deki bilgilerin olduğunu savunan düşünce tarzıdır.

Rönesans'ın Sonuçları

- Skolastik düşüncenin yerini deney ve gözlem aldı.
- Avrupa'da bilim, sanat ve edebiyat alanında gelişmeler yaşandı.
- Kilise ve din adamlarına güven azalınca Reform hareketleri hız kazandı.

Neden Rönesans?

- Coğrafi keşifler ile zenginleşen Avrupalı halk bilim ve sanata önem vermeye başladı.
- Kağıt ve matbaanın kullanılmasıyla bilgi birikiminin artması
- Kilise ve din adamlarına duyulan güvenin azalması
- İstanbul'dan İtalya'ya giden bilginlerin çalışmaları
- Avrupa'da bilimi ve sanatı destekleyen "Mecen" sınıfının ortaya çıkması

YAVUZ KORKMAZ

AVRUPA'DAKİ GELİŞMELER VE OSMANLI'YA ETKİLERİ

3

#sosyobüsdurağı #yavuzkorkmaz

7. Sınıf

YAVUZ KORKMAZ

Reform

düzenleme, yenileme

16. yüzyılda Almanya'da başlayıp diğer Avrupa ülkelerine yayılan Hristiyanlıktaki yenilik ve düzenlemelerdir.

Sosyobüs Bilgi ➔

Avrupa'da Katolik Kilisesi'nin başındaki papalar kendilerini Hz. İsa'nın vekili olarak görüyor ve kral gibi hareket ediyordu. Para karşılığında insanların günahlarını bağışlıyor ve istediği kişileri dinden çıkarıyorlardı. Katolik Kilisesi'nin bu durumu birçok aydın ve din adamının tepkisini çekmiş ve Reform hareketleri başlamıştır. Reform hareketinin önderi Alman bir papaz olan **Martin Luther**'dir.

Neden Reform?

- ↳ Din adamlarına güvenin azalması
- ↳ Katolik kilisesinin bozulması
- ↳ Rönesans ile özgür düşünce ortamının oluşması
- ↳ Okur - yazar oranının artması
- ↳ İncilin başka dillere çevrilmesiyle incildeki bilgilerle din adamlarının söylediklerinin farklı olması

Martin Luther'in Katolik Kilisesi'ne tepkisi

- Günahları sadece tanrı bağışlar.
- Tanrı ile kul arasına kimse giremez.
- Hristiyanlıkta endüljans satışı yoktur.

Not: Martin Luther, kilisenin kapısına Hristiyanlığın esaslarından oluşan bildirisini astı ve Reform başladı. Papa, Martin Luther'i aforoz etti (dinden çıkardı.) Reform, Almanya'da başlayıp diğer Avrupa ülkelerine yayıldı.

Reform'un Sonuçları

- ↳ Katolik Kilisesi'ne karşı yeni mezhepler ortaya çıktı ve Avrupa'da mezhep birliği bozuldu. (mezhep savaşları çıktı)
- ↳ Eğitim - öğretim faaliyetleri kilisenin elinden alındı.
- ↳ Kilisenin mallarına ve topraklarına el konuldu.

Reformun Osmanlı'ya Etkisi

Osmanlı, Avrupa'daki bu iç karışıklıklardan yararlanarak Kanuni döneminde fetihler yaptı. Kanuni, Martin Luther'i destekledi. (Haklı birliğin parçalanması için) Osmanlı, Hristiyan halka adaletli ve eşit davrandığı için Reform, Osmanlı'yı olumsuz etkilememiştir.

Endüljans

Günahların affedildiğini gösteren belge.

Aforoz

Papanın istediği kişiyi dinden çıkarması

Yeni mezhepler

Protestanlık
(Almanya)

Kalvenizm
(Fransa)

Anglikanizm
(İngiltere)

AVRUPA'DAKİ GELİŞMELER VE OSMANLI'YA ETKİLERİ

4

#sosyobüsdurağı #yavuzkorkmaz

7. sınıf

Aydınlanma Çağı

Avrupa'da Rönesans ve Reform hareketleriyle birlikte akıl, deney ve gözleme dayalı bilimsel gelişmelerin yaşandığı döneme denir. (17 ve 18. yüzyıl)

Aydınlanma Çağı ile

- ↳ İnsanın aklını kullanmasını savunan bilim insanları bilim ve teknoloji alanında önemli yetkilere imza attılar.
- ↳ Bilim, teknoloji, tıp ve kimya alanındaki gelişmeler Sanayi İnkılabı'nın temelini oluşturdu.
- ↳ Aydınlanma Çağı düşünürleri özgürlük, eşitlik, insan hakları, demokrasi gibi düşüncelerin yayılmasını sağladılar.

Not

Aydınlanma Çağı'nda gerçekleşen bilimsel ve teknolojik gelişmeler sonrası buhar gücüyle çalışan makinelere dayalı üretime geçildi. Bu da Sanayi İnkılabı'na neden oldu.

Aydınlanma Çağı Bilim İnsanları

Galileo (Galile)

→ Dünya'nın güneş etrafında döndüğünü savundu.

Descartes (Dekart)

→ Filozof, matematikçi, yazar

Newton (Nivtin)

→ Yer çekimi kanununu bulmuştur.

Jean Jack Rousseau

→ Filozof ve yazar.

Voltaire (Voltir)

→ Filozof ve yazar

YAVUZ KORKMAZ

AVRUPA'DAKİ GELİŞMELER VE OSMANLI'YA ETKİLERİ

5

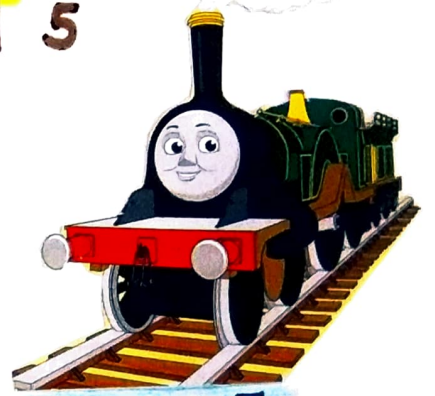
#sosyobüsdurağı

#yavuzkorkmaz

7. Sınıf

Sanayi İnkılabı

18. yüzyıl sonlarında İngiltere'de başlayan ve Avrupa'ya yayılan, teknolojinin gelişmesiyle kol gücünden (insan gücü) buhar gücü ile çalışan makinelerle dayalı üretime geçilen dönemdir.

Sosyobüş Bilgi

Sanayi İnkılabı ile buhar gücü ile çalışan makineler yapıldı ve insan gücünün yerini makineler aldı.

► Sanayi İnkılabı, İngiltere'de başladı ve zamanla Avrupa'ya yayıldı.

► Sanayi İnkılabı'nın başlamasında Rönesans ve Aydınlanma Çağı'nda gerçekleşen bilimsel ve teknolojik gelişmeler etkili oldu.

Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı'ya Etkisi

- Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'ne olumsuz etkileri olmuştur.
- Avrupa'da fabrikaların açılmasıyla üretim seri ve ucuz hale geldi. Osmanlı ise el tezgahları ile üretim yaptığı için Avrupa ile rekabet edemedi.
- Bunun sonucunda Osmanlı'da üretim azaldı ve atölyeler kapandı, işsizlik de arttı.
- Osmanlı, Avrupa'nın açık pazarı haline geldi. (Ekonomik olarak çöküş yaşandı.)

Sanayi İnkılabı ile

- Şehirlerde fabrikalar kuruldu ve üretimde artış oldu.
- Fabrikaların işçi ihtiyacı nedeniyle şehirlere göç arttı.
- 1804'te İngiltere'de ilk buharlı lokomotif üretildi.
- Buhar gücü ile yapılan lokomotif ve gemiler nedeniyle ulaşım ve taşıma kolaylaştı.
- Üretimin hızlanması ve fazla üretim ham madde ve pazar ihtiyacını arttırdı. (Sömürgecilik neden oldu.)
- Fabrikalarda çalışan "işçi" sınıfı ortaya çıktı. (İşçi haklarını korumak için sendikalar kuruldu.)

Not

• Ham madde ve pazar ihtiyacının artması ile Sanayileşen Avrupalı devletler, Afrika ve Asya gibi topraklarda sömürge aramaya başladılar. Sömürgeleştirdikleri ülkelerin kaynaklarını kendi ülkelerine taşıdılar. Bu yerlerdeki insanları da köle olarak sattılar.

• Sömürgecilik, Avrupa devletleri arasında rekabet ve bloklaşma (gruplaşma) yarattı. Bu rekabet ve bloklaşma I. Dünya Savaşı'na (1914) neden oldu...

Sömürgecilik

Bir devletin başka bir devleti işgal ederek yönetmesi ve zenginlik kaynaklarını kullanmasıdır.
(Büyük balık, küçük balığı yer!)

Yavuz KORKMAZ

AVRUPA'DAKİ GELİŞMELER VE OSMANLI'YA ETKİLERİ

6

#sosyobüsduragi #yavuzkorkmaz

7. Sınıf

Fransız İhtilali

1789

Neden Başladı?

- Fransa'da krallığın halka karşı baskıcı olması
- Halka ağır vergiler konulması
- İngiltere ve ABD'deki demokratik gelişmelerin halkın dikkatini çekmesi
- Bazı Fransız aydınların halkı örgütlemesi

Fransız İhtilali Nasıl Başladı?

Kral 16. Louis (Lui) halktan vergi toplamak için meclisi topladı. Anlaşmazlık çıkınca kral, meclisi kapatma kararı aldı. Halk bu karar üzerine ayaklandı... Halkın temsilcileri bir meclis oluşturdu ve "İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirisi"ni yayınladı.

Fransa'da halkın Aydınlanma Çağı düşünürlerinin etkisiyle krallık yönetimine karşı başlattığı isyandır.

Fransız İhtilali'nin Sonuçları

- Demokrasi, özgürlük, eşitlik, milliyetçilik, insan hakları gibi kavramlar dünyaya yayıldı.
- Milliyetçilik akımının etkisiyle imparatorluklar yıkılma sürecine girerken milli (ulus) devletler kuruldu.
- Yeni Çağ kapandı, Yakın Çağ başladı.

Fransız İhtilali'nin Osmanlı'ya Etkisi

Milliyetçilik akımının etkisiyle çok uluslu bir devlet olan Osmanlı Devleti, parçalanmaya başladı. Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklar (Rumlar, Sıplar, Bulgarlar vb.) milliyetçiliğin etkisiyle kendi devletlerini kurmak için Osmanlı'ya karşı ayaklandılar.

İhtilal

Bir devletin siyasal, toplumsal ve ekonomik yapısını kökten değiştirmek için yapılan halk hareketidir.

Milliyetçilik

Bir milletin diğer milletlere göre doğal veya sonradan kazanılmış özel karaktere sahip olduğunun düşünülmesidir.

Sosyobüç Bilgi

Osmanlı Devleti, devletin parçalanmasını önlemek için 1839 Tanzimat Fermanı, 1856 Islahat Fermanı, 1876 Meşrutiyet Yönetimi gibi önlemler almıştır.

Yavuz KORKMAZ